

Brussel, 31 mei 2024
(OR. en)

10455/24

Interinstitutioneel dossier:
2024/0068(COD)

SOC 405
EMPL 232
ECOFIN 613
EDUC 190
JEUN 122
CODEC 1371
IA 128

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende de verbetering en handhaving van de arbeidsomstandigheden voor stagiairs en de bestrijding van reguliere arbeidsverhoudingen die als stages worden verhuld (“richtlijn inzake stages”) - <i>Voortgangsverslag</i>

I. INLEIDING

Op 20 maart 2024 heeft de Commissie een voorstel aangenomen voor een richtlijn betreffende de verbetering en handhaving van de arbeidsomstandigheden voor stagiairs en de bestrijding van reguliere arbeidsverhoudingen die als stages worden verhuld (“richtlijn inzake stages”). De voorgestelde richtlijn heeft als doel de arbeidsomstandigheden van stagiairs te verbeteren en te handhaven en gevallen te bestrijden waarin stages worden gebruikt om reguliere arbeidsverhoudingen te verhullen. Het voorstel is als pakket gepubliceerd samen met een voorstel voor een aanbeveling van de Raad over een versterkt kwaliteitskader voor stages en ter vervanging van de aanbeveling van de Raad van 10 maart 2014 over een kwaliteitskader voor stages.

Een grote meerderheid van de delegaties was ingenomen met de doelstelling van het voorstel en sprak steun uit voor de initiatieven ter verbetering van de arbeidsomstandigheden van de stagiairs. De delegaties benadrukten dat er veel tijd nodig is om het effect en de gevolgen van

deze richtlijn op de nationale systemen te beoordelen. Daarom maken veel delegaties nog steeds een algemeen – en een aantal een parlementair – studievoorbehoud bij het voorstel.

Onder het Belgische voorzitterschap is de Groep sociale vraagstukken drie keer bijeengekomen: op 9 april, 22 april en 27 mei 2024. De Groep heeft de artikelsgewijze bespreking van het voorstel afgerond. In deel II van dit verslag wordt samengevat hoe ver de besprekingen gevorderd zijn.

Op grond van de voorgestelde rechtsgrond (artikel 153, lid 2, punt b), in samenhang met artikel 153, lid 1, punt b), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)) moet de Raad samen met het Europees Parlement handelen volgens de gewone wetgevingsprocedure.

Het Europees Parlement heeft nog geen standpunt in eerste lezing vastgesteld.

II. BESPREKINGEN VAN DE RAAD ONDER HET BELGISCHE VOORZITTERSCHAP

De Groep sociale vraagstukken heeft op 9 april 2024 – drie weken na de bekendmaking van het richtlijnvoorstel – onder het Belgische voorzitterschap een aanvang gemaakt met de bespreking van de tekst. In deze vergadering heeft de Commissie het voorstel voor een richtlijn gepresenteerd en konden de delegaties hun eerste algemene opmerkingen en vragen kwijt.

Het voorstel van de Commissie ging vergezeld van een effectbeoordeling die ook betrekking heeft op de voorgestelde aanbeveling van de Raad. Op 4 april 2024 heeft het Belgische voorzitterschap een vragenlijst over de effectbeoordeling met de delegaties gedeeld. 21 lidstaten hebben de vragenlijst beantwoord. De effectbeoordeling werd grondig geanalyseerd en besproken in een vergadering van de Groep sociale vraagstukken van 22 april 2024. De samenvatting van de evaluatie en de antwoorden van de lidstaten over de effectbeoordeling staat in document 10456/24.

De vergaderingen van de Groep sociale vraagstukken van 22 april en 27 mei 2024 waren gewijd aan de behandeling en bespreking van de voorgestelde richtlijn, om te zorgen voor een beter begrip van de tekst van het voorstel. Bij deze gelegenheden hebben de delegaties hun opmerkingen gemaakt en hun vragen gesteld, die door de Commissie zijn behandeld, met name wat betreft het toepassingsgebied van de voorgestelde richtlijn en de definities van “stage” en “stagiair”.

III. BELANGRIJKSTE PUNTEN DIE IN DE GROEP ZIJN BESPROKEN

Toepassingsgebied

Veel delegaties staan sceptisch tegenover het toepassingsgebied van het voorstel en hadden verduidelijking nodig met betrekking tot de soorten stagiairs en de soorten stages die onder het toepassingsgebied van de voorgestelde richtlijn vallen. De Commissie heeft toelichting gegeven om te verduidelijken dat *hoofdstuk II: Gelijke behandeling* van het voorstel en *hoofdstuk IV: Handhaving en ondersteunende maatregelen* van toepassing zouden zijn op stagiairs in een arbeidsverhouding, terwijl *hoofdstuk III: Reguliere arbeidsverhoudingen die als stage worden verhuld* de lidstaten ertoe zou verplichten situaties van feitelijke reguliere arbeidsverhoudingen op te sporen bij alle stagiairs, ook bij stagiairs zonder arbeidsverhouding.

Zelfs na de uitleg van de Commissie bleven de delegaties kritisch tegenover delen van het voorstel waarvan het toepassingsgebied ook stagiairs zonder arbeidsverhouding omvat, evenals stages die verplicht zijn om toegang te krijgen tot bepaalde beroepen of die deel uitmaken van leerplannen voor formeel onderwijs en formele opleiding.

Definities

De meeste delegaties onderstreepten het gebrek aan consistentie tussen de definities van “stagiair” en “stage”, aangezien er een arbeidsovereenkomst of een arbeidsverhouding nodig is voor het begrip “stagiair”, terwijl dit bij de definitie van “stage” niet het geval is. De Commissie benadrukte dat het verschil in definitie het toepassingsgebied en de twee doelstellingen van de voorgestelde richtlijn weerspiegelt.

Daarnaast verzochten sommige delegaties om meer duidelijkheid om het onderscheid tussen een “stage” en een “leerlingplaats” mogelijk te maken.

Beoordeling van reguliere arbeidsverhoudingen die als stage worden verhuld en handhavingsmaatregelen

Verscheidene delegaties maakten zich zorgen in verband met het subsidiariteitsbeginsel en waren kritisch over de mate van gedetailleerdheid in de bepalingen van de hoofdstukken III en IV. Zij stellen dat de nationale autoriteiten meer flexibiliteit moeten hebben als het aankomt op de handhavingsbepalingen. Bovendien zou het beoordelen, controleren en inspecteren van alle soorten stages leiden tot een aanzienlijke toename van de lasten voor de arbeidsinspecties, wat voor een groot aantal delegaties een punt van zorg is.

De rol van de sociale partners

Sommige delegaties benadrukten het belang van het respect voor de diversiteit van de nationale stelsels, met name de rol en bevoegdheden van de sociale partners in sommige lidstaten. Dit is een horizontaal probleem waarmee in de gehele tekst rekening moet worden gehouden.

Procedures namens of ter ondersteuning van stagiairs

Enkele delegaties waren sceptisch over de voorgestelde bepaling die werknemersvertegenwoordigers in staat stelt stagiairs te vertegenwoordigen en bij te staan in gerechtelijke of administratieve procedures.

IV. CONCLUSIES

Het Belgische voorzitterschap is erin geslaagd de voorgestelde richtlijn grondig te bespreken. De delegaties konden tijdens de speciale vergaderingen van de Groep sociale vraagstukken hun opmerkingen en vragen over het voorstel indienen, ook schriftelijk. Bij deze gelegenheden heeft de Commissie verdere uitleg en verklaringen verstrekt met betrekking tot de door de delegaties aan de orde gestelde kwesties. De besprekingen hebben in grote mate bijgedragen aan een beter gedeeld begrip van het voorstel.

Verdere werkzaamheden en technische besprekingen zijn nodig om de eerste lezing van het voorstel af te ronden.
